No. 464 1835.

BREDASCHE COURANT.

Stad-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag Zes 3 Julij

LATERE BERIGTEN DAN VORIGE COURANT.

— Uit het kamp van Utrecht wordt ons weder van gisteren gemeld, dat de reserve-divisie, welke heden als de 1ste op morgen het legerkamp verlaat en daarin door de 2de divisie vervangen wordt, gisteren voor het laatst gedurende haar verblijf in het kamp, in tegenwoordigheid van den Opperbevelhebber des legers in linie gemanoeuvreerd heeft. De Prins had voor zijn vertrek zich met de hoofd- en vele andere officieren minzaam onderhouden en hun allen een hartelijk vaarwel naar de nieuwe kantonnementsplaatsen toegewenscht.

— Volgens eene opgave in de Amsterdamsche courant van heden, van eene zijde in welke men alle vertrouwen kon stellen, zijn er in den loop der zes eerste maanden van dit jaar een getal van 1,060 schepen te Amsterdam aangekomen. Het getal over de eerste zes maanden van het vorige jaar slechts 975 geweest zijnde, zoo is het inderdaad opmerkelijk, dat in weerwil van het plaats gehad hebbend en voor onzen handel zoo belemmerend geweest zijnde embargo, de vergelijking der beide jaren evenwel ten behoeve van het tegenwoordige een batig slot van 85 meerder aangekomen schepen oplevert.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den Julij.

De beide nog overige artikelen van het ontwerp op de branderijen zijn gisteren door de afgevaardigden aangenomen geworden; de definitieve stemming werd op heden bepaald; voorts is nog in de zitting van gisteren het voorstel, tot prorogatie van het decreet van het congres op de drukpers, door de tegenwoordig zijnde leden met eenparigheid van stemmen goedgekeurd.

Ook de senaat is gisteren vergaderd geweest, en heeft, na aanhooring van het rapport over het ontwerp op de provisionele credieten, voor de onderscheiden departementen, behalve die voor dat van oorlog, waarover bij een volgende zitting zal gestemd worden, dezelve met eenparige stemmen aangenomen; zoo ook de voordragt om het decreet van het congres betreffende de drukpers te verlengen.

— *l'Emancipation* gaf in zijn nommer van gisteren te verstaan, dat een aide-de-camp van den generaal *Goblet*, zekere kapitein *Beaulieu*, den heer *Serruys* te Berlijn als legatie-secretaris vervangen zou. De *Courrier* merkt bij dit berigt aan, dat zulks zijne voorspelling bevestigt, toen hij eene maand geleden verzekerde, dat de heer *Serruys* niet uit eigen beweging van Berlijn teruggekomen was en voorzeker niet meer derwaarts vertrekken zou.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den Julij.

In den raad van ministers schijnt men het over de instructien aan den heer de *Barante* te geven, niet volkomen eens te zijn, immers deze is nog niet naar Turijn vertrokken.

— Het gouvernement heeft depeches uit Konstantinopel ontvangen, volgens welke, naar men zegt, de Russische troepen den Bosphorus hadden verlaten. *De Moniteur* zoude zulks morgen aankondigen.

— Het vertrek van den maarschalk *Soult* naar de baden van Mont d'Or is op den 7den dezer bepaald. Even als in het vorige jaar, zullen de meest gewigtige belangen van het ministerie van oorlog door zijne handen gaan, en tot dat einde eene dagelijksche correspondentie onderhouden worden. Voor de gewone administratie zal hem de generaal *Sebastiani* vervangen.

— Van Toulon schrijft men onder dagteekening van den 27sten der vorige maand, dat de werkzaamheden aldaar steeds met ijver worden voortgezet. Het linieschip *de Montebello* was onder anderen den vorigen dag op de reede gehaald, en werd aldaar gereed gemaakt. Men meende dat hetzelve bestemd was om naar de Afrikaansche kust eenige troepen over te brengen, die aan de expeditie tegen den dey van Constantine deel zouden nemen.

— Te Marseille schijnt de geest der bevolking op nieuw zeer opgewonden te zijn. De republikeinen en karlisten hebben zich onderscheidene malen verzameld, onder het geroep van *Leve Hendrik V.* of van *Leve de Republiek*, allerlei ongeregeldheden bedreven, en zijn nu en dan ernstig handgemeen geraakt. De politie is tot den 27sten der vorige maand nog intakt in tijds tusschen beide gekomen, om meer bedenkelijke onlusten te verhinderen.

— De vijf oefeningkampen, die op de Noordelijke grenzen worden gevormd, zullen nagenoeg aldus zijn samengesteld.

Het kamp van St. Omer zal bestaan uit infanterie en kavallerie, onder het bevel van den generaal *T. Sebastiani* en *Dejean*; dat van Valenciennes, bij Maubeuge, uit dezelfde wapenen, gekommandeerd door de generaals *Achard* en *Fririon*; te Rocroy zullen de generaals *Fabvier* en *Saint Gaurs* het bevel voeren; dat van Luneville zal uit elf bataillons infanterie, kavallerie [illegible] dat van *Jueqarbourg* dat van Compiegne eindelijk uit [illegible] dezelfde wapenen, gekommandeerd door de generaals *Berthezene* en *Bordesoulle*.

De [illegible] zal met den [illegible] Augustus, tot welker bestemming [illegible] zullen [illegible] zamentelijk [illegible] oefeningen [illegible] maanden [illegible] duren.

— De [illegible] uit Madrid ontvangen loopen tot den 24sten der vorige maand, en vermelden dat de rust volstrekt niet was gestoord geworden, terwijl de geheele bevolking aan de openbare feestvierlingen scheen deel te nemen. Op den 23sten onder anderen had een praalrijke stiergevecht gehouden, waarbij niet minder dan 40,000 menschen tegenwoordig waren. Op den 26sten zoude er in omtrek van het paleis Retiro een spelgevecht plaats hebben.

— De fondsen waren heden (3 *Julij*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 104,05; op tijd 104,50; de 3 pCt. kont. 77,25; op tijd 77,55; Nap. renten kont. 91,80; op tijd 91,90; Sp. perpet. kont. 75; op tijd 75; 3 pCt. 45; Cortes, niet genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Julij.

Het geschut onzer vesting konstigt heden, met 101 schoten, den ingezetenen de gelukkige bevalling aan van H. K. H. Prinses *Frederik* der Nederlanden, van eenen Prins.

— De Staten der onderscheiden provincien hebben in derzelver zittingen tot leden van de Tweede Kamer der Staten benoemd, de heeren:

die van Holland, Mr. *W. J. Junius van Hemert*, *J. J. H. van Wickevoort-Crommelin*, Mr. *F. Pels*, *H.* Baron *Collot d'Escury van Heemstede*, en Jhr. *O. Reptinger van Molenbaersgraaf*, allen herkozen; in plaats van wijlen Jhr. *D. van Foreest*, *F. C. W. van Duyvenvoirde*, en ter vervanging van Jhr. *G. G. Clifford*, Jhr. *D. Hooft Jz.*;

die van Utrecht, Mr. *J. G. van Nes*, herkozen;

En die van Groningen, Mr. *T. Tamminga Sypkens*, herkozen.

De verkiezingen van Gelderland, Zeeland, Vriesland en Overijssel zijn derhalve nog onbekend.

— Uit 's Hage wordt van gisteren gemeld:

„Het vertrek van de Baron *Verstolk van Soelen* en van *Zuylen van Nyevelt* naar Londen is, naar men vernemt, op aanstaanden zondag bepaald. Men verzekert, dat de instructien welke aan deze nieuwe gevolmagtigden zullen worden verstrekt, voornamelijk zouden loopen over de beëindiging van de twee nog overgebleevene voornaame geschilpunten, te weten het tonnegeld op de Schelde en de regten door Limburg. Vorst *Esterhazy* wordt dagelijks op zijne doorreize naar Londen te Rotterdam verwacht.

„De buitenlandsche gezanten bezigen het schoone weder tot het doen van togtjes in den omtrek. De Russische, Fransche, en andere gezanten hebben zich voor weinige dagen naar Amsterdam begeven, alwaar zich alsoen ook de Minister van Buitenlandsche Zaken, Baron *Verstolk*, bevond."

— Heden morgen vroegtijdig hebben de troepen der eerste divisie van het Leger het kamp van Reusel verlaten, en zijn naar derzelver nieuw aangewezen kantonnements-plaatsen, gedeeltelijk gelegen in de omstreken dezer vesting, op marsch gegaan. Reeds om acht uren trok de 5de afdeeling, met derzelver schoon muzijk, door onze stad en een weinig later het 2de bataillon jagers, gaande de eerstgemelde de voorposten te Zundert en nabijgelegen dorpen het trekken en de jagers naar de zijde van Rozendaal. De grenadiers komen, zoo wij vernemen, te Tilburg en het 1ste bataillon jagers te Alphen en Chaam, de Rotterdamsche schuttery te Raamsdonk en Terheiden en de Gravenhaagsche te Hooge en Lage Mierde in kantonnement.

Nog trok heden morgen door onze stad van Zundert komende, het 1ste bataillon der 13de afdeeling, tot de 3de divisie behoorende, welke de 1ste divisie in het kamp vervangt.

— In de op gisteren te Amsterdam in het Huis met de Hoofden gehouden veiling van schilderijen hebben de twee landschappen van *Hobbema* te zamen de som van *f* 6,000 opgebragt.

— In den nacht van donderdag op vrijdag is ten half één ure te Amsterdam, in de zandstraat in een joden-logement, een zeer hevige brand uitgebarsten, welke echter door de spoedige en wel bestuurde werking van een twaalftal brandspuiten binnen korten tijd bedwongen was, zoodat de vrees des zuurs zich alleen tot gemelde huis heeft bepaald.

De [illegible] van Denemarken [illegible] zijn den 28sten [illegible] over [illegible] Pelse [illegible] van Pruissen [illegible] berg aangekomen [illegible]

— Te [illegible] van alle vaartuigen [illegible] hebbende het eene lengte van [illegible] en van 100 paarden krachten, [illegible] gebleken, is bestemd om de reis tusschen Londen en Hamburg te

volbrengen, en wel binnen den onbegrijpelijk korten tijd van 38 uren.

— Uit New-York wordt gemeld, dat niet ver van New-Orleans de stoomboot, *Lioness* genaamd, in brand geraakt en midden op de rivier met passagiers en equipage gezonken is.

Den 28sten van een Koninklijk Besluit van 13 mei jl. houdende eenige andere verordeningen omtrent de kweekschool van onderwijzers te Haarlem, zullen er, te rekenen van den 1sten jul. j. de kweekschool van onderwijzers te Haarlem, in plaats van vijf, slechts drie klassen van kweekelingen zijn, daar de drie eerste klassen tot eene klasse vereenigd worden. De *eerste* klasse zal alzo bestaan uit 24 kweekelingen, genietende elk eene prebende van ƒ 200 's jaars; terwijl de *tweede* klasse bestemd is voor vier kweekelingen, zonder genot van prebende, zullende de cursus voor die beide klassen van vier jaren zijn. Eindelijk zal de *derde* klasse 10 leerlingen kunnen bevatten, zonder genot van prebende. Deze cursus is van één jaar, en is strekkende, om aan jongelingen, die reeds elders opgeleid zijn, de laatste hand ter vorming voor de gewigtige betrekking van schoolonderwijzers te leggen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den Julij.

In de tweede kamer der Wurtembergsche standen zijn reeds meermalen bezwaren geopperd over den last, dien de ingezetenen van Tübingen door de voortdurende inkwartiering der troepen, die thans aldaar in bezetting liggen, te lijden hebben. Het blijkt echter dat zulks enkel als een voorwendsel door de oppositie wordt aangevoerd, om het ministerie te bestrijden, daar toch de afgevaardigden der genoemde stad in een der laatste zittingen verklaard hebben, dat hoezeer het wenschelijk was, dat men de burgers zoo veel mogelijk van alle overlast bevrijdde, deze echter zich gaarne naar de omstandigheden zouden voegen, wanneer de openbare rust door maatregelen van voorzorg werd behouden.

— In de zitting van den 20sten junij heeft voorts een der ministers in naam der regering verklaard, dat men geheel ten onrechte verspreidde, dat deze gewone landdag onmiddelijk nadat de financiele aangelegenheden zouden zijn geregeld, zoude gesloten worden, daar integendeel het bestuur het voornemen had om de beraadslagingen als dan slechts voor eenigen tijd te schorsen, en de standen voor de winter op nieuw bijeen te roepen.

— Van de Poolsche grenzen, meldt men van 20 Junij:

» De hoop, dat Keizer Nicolaas naar Warschau zoude komen, schijnt voor dit jaar weder verijdeld te zijn, ofschoon men zich te Warschau nog tot voor weinige dagen daarmede gevleid had.

» In alle provincien waar de Poolsche taal gesproken wordt, bespeurt men nog altijd vele sporen van een zeer slechten geest, en de verschillende regeringen kunnen niet te waakzaam zijn omtrent hunne Poolsche onderdanen. Het is blijkbaar, dat er, van uit een tot nu toe onbekend middelpunt, menigvuldige middelen te werk gesteld worden, om de gisting in Polen te onderhouden, en dat er onder allerlei vorm en naam zendelingen rondreizen, om op de gemoederen te werken. Uit de papieren der oproerlingen, die uit Galicie in Polen waren doorgedrongen, alsmede uit derzelver eigene bekentenissen, heeft men nieuwe zekerheid daaromtrent erlangd. Ook weet men, dat niet alleen uit Frankrijk maar ook uit Duitschland voorschriften worden overgezonden nopens hetgeen men doen moet om de onrust en verwarring in Polen gaande te houden.

» Overigens heeft de kwijtscheldig voor de Polen, die naar Rusland vervoerd waren, eenen goeden indruk gemaakt, en zal menig huisgezin, dat in diepe smart en ellende verzonken was, weder opbeuren. Over het geheel kan eene volkomene vergetelheid van het gebeurde, behartiging van den godsdienstigen zin der Polen, en mindere beperking der Katholijke geestelijkheid, veel tot verzoening der gemoederen, en nieuwe grondslagen leggen voor een gelukkiger toekomst.

» Volgens berigten uit Rome, van 20 Junij had Z. Heil. bepaald, dat in de vier legation van Bologna, Ferrara, Ravenna en Forli, een korps Pausselijke vrijwilligers zoude worden opgerigt, ten einde van de getrouwe en welgezinde onderdanen in die gewesten, gelegenheid te geven, om door hunne medewerking de openbare rust meer en meer te bevestigen en de veiligheid van personen en eigendommen, alsmede de gehoorzaamheid jegens de regering des Heiligen Stoels, te verwaarborgen.

» De gevluchtigde Minister Van Don Miguel te Rome had die stad verlaten en zich naar Genua begeven, na zijne woning en zijn huisraad verkocht te hebben, zoodat men hem niet te Rome terugverwachtte. De omstandigheid, dat zijne bezoldiging hem in de laatste twee jaren was uitbetaald geworden, had het hem ook mogelijk gemaakt langer in die stad te blijven.

» De naar de Londensche conferentie terugkeerende oostenrijksche gezant prins *Esterhazy* is den 15den dezer alreede te Frankfort aangekomen.

» Het marktvlek van Uden heeft een geweldige brand te *Bachaarrat* ingeslagen. 50 woningen in de asche gelegd.

— De baron *von Martens* heeft, als afgezant van Pruissen, zijn afscheidsbezoek gebragt bij den sultan, gehad en zijne geloofsbrieven overhandigd. Deze hoogheid heeft den gezant veel vriendelijks gezegd over de betuigen van vriendschap, die het hof van Pruissen van jongst Turkije, als den dag gelegd heeft, zoo wel bij de laatste gebeurtenissen, als tijdens den russischen oorlog bij gelegenheid der overkomst van den generaal *von Muffling*. Van den generaal *von Muffling* [illegible] zijne zending naar de oppermagtige hoven [illegible] bevredigend [illegible] was hij [illegible] audientie tegenwoordig. De sultan maakte aan den gezant melding van een ophef, waarmede *Namick* over de [illegible]ting van het pruissische leger had gesproken, en kondigde den heer *von Martens* zijn voornemen aan, om eenige jonge lieden naar de scholen van Berlijn te zenden, en daar eene militaire opvoeding te verkrijgen, waartoe hij hem den de zorg van het [illegible] Hof zoo aanbevolen.

— Uit *Jassy*, de hoofdstad van Moldavie, schrijft men het volgende: [illegible] divisie van het Russische leger, die tot de naar Turkije bestemde hulptroepen behoorde, had de rivier de Pruth nog overgetrokken, tegenbevel ontvangen. Hierop heeft de brigade van den generaal *Dinebel*, uit het 47 en 48ste regement jagers en acht stukken kanon bestaande, op de hoogten bij deze stad betrokken. De 24ste divisie zal eenigen tijd in Moldavie verblijven. De generaal *Majewsky*, die het bevel er over voert, heeft zijn hoofdkwartier te *Jassy* gevestigd.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De uitgave van een nieuw periodisch werk is aangekondigd, onder den titel van *Annalen für Geschichte und Politik*. De hoofduitgever is Dr. W. Wieck; onder de mede-arbeiders telt men de Heeren Birnbaum, E. Münch, Paulus, Pölitz, von Rotteck, Warnkönig, Welcker, Zacharia en anderen. Het oogmerk van dit werk is om, door eene doorlopende geschiedenis van den dag, door een, beredeneerd overzigt der handelingen van de volksvertegenwoordigers in alle constitutioneele staten, door wetenschappelijke en letterkundige opgaven voor zoo ver die met de Politiek in verband staan, biographien enz. een getrouw afbeeldsel te geven van den tijd, welken wij beleven. Niet een enkele staatkundige partij zal daarbij vertegenwoordigd worden, maar men zal trachten de Openbare Meening in haar geheel, met al derzelver verschillende rigtingen en wijzigingen voor den lezer te doen optreden. Elke maand zal eene aflevering van 6 of 7 vellen druks verschijnen. — De Heer von Tschabner uit *Bern*, die door zijne nuttige voorlezingen over de Natuurkunde te *Berlijn*, *Hamburg*, *Bremen* en *Frankfort*, een eervollen naam heeft verkregen, heeft nu laatstelijk van Januarij tot aan de helft van Junij, te *Augsburg*, ten aanhooren van een talrijk publiek, natuurkundige voorlezingen gehouden. Men heeft daarbij ook bijzonder bewonderd zijn rijken en met de grootste zorgvuldigheid onderhouden toestel van Physische werktuigen. — Op den 15den Julij zal te *Weenen* de verkooping aanvangen der rijke verzameling van voorwerpen voor de natuurlijke historie van F. W. Sieber. Deze verzameling bestaat uit circa 210,000 exemplaren van planten, voorts uit eene collectie zoogdieren, vogelen en. — De Opera *Robert de Duivel* van Mayer Beer, welke te *Parijs* een buitengewonen opgang heeft gemaakt, en door sommigen boven *de Freischütz* wordt gesteld, is te *Weenen* voor 't eerst gegeven den 20sten Junij. Alles wordt in dit stuk geprezen, behalve de woorden en het beloop van den inhoud, 't welk zonder zamenhang is. De uitvoering kan meesterlijk dan op groote tooneelen en met aanzienlijke kosten geschieden, en schijnt te *Weenen* wel voldaan te hebben. Althans een muzijk-liefhebber, met name Bauernfeld, heeft openlijk aangekondigd, dat hij aan hen, die ontevreden bij de vertooning van dat stuk, zoo als die daar plaats heeft, uit den Schouwburg gaat, het entree-geld vergoeden zal. — Men schrijft uit *Aken* dat bij het aanleggen van den trekpad aan den *Moezel*, bij het dorp *Bruttig*, eenige voeten onder den grond, de ruinen gevonden zijn eener Romeinsche stad. Er zijn maatregelen genomen, dat de opgraving regelmatig geschiede, en men vermoedt hier veel belangrijks voor de geschiedenis en oudheidkunde te zullen vinden. — In T— heeft een rijk advokaat een zeer schoon landhuis doen bouwen en boven den ingang dit naïve opschrift doen plaatsen: *Discordia civium, concordia lapidum.*

Rusland. — De landbouw, welken men den voorloper der beschaving mag noemen, maakt in de uitgestrekte streken van het Russische Rijk groote vorderingen. De voortgangen van den wijnbouw in de *Krim* zijn verbazend. In het verleden jaar heeft dezelve in dat schiereiland 9,600,000 flesschen wijn opgeleverd, en men verwacht in dit jaar een nog veel aanzienlijker opbrengst. Zelfs de Tartaren beginnen de cultuur van den grond ter harte te nemen, en hunne landerijen stijgen in prijs. In het afgelegene *Kamschatka* ontwikkelt zich dezelfde geesten uit een fonds, door de ingezetenen daargesteld, wordt de akkerbouw aldaar bevorderd en aangemoedigd. — Te *Poltava* is eene commissie werkzaam tot het stichten van een gebouw voor eene militaire school, waarin 400 kadetten zullen kunnen opgeleid worden.

Hongarije. — Hoe groot de liefhebberij voor de muzijk hier te lande is, kan daaruit blijken, dat, terwijl de verdienstelijke Weener Operzanger Wild te *Pesth* verwacht wordt, verscheidene personen, die zich op het land bevinden, hun hebben gegeven, om hun van zijne aankomst door *rensboden* kennis te geven.

Griekenland. — Terwijl men nog in het onzekere is, of *Korinthe* of *Athene* voor de zetelstad des nieuwen koningrijks zal worden aangelegd, en sommigen aan den *Piraeus*, de oude haven van *Athene*, eene nieuwe stad willen bouwen, anderen tusschen den *Piraeus* en *Athene*, aan welke nieuwe stad dezelve naauwkeurig [illegible] zoude worden, is intusschen voorloopig de grond van het oude, in puin liggende, *Athene* gelijk gemaakt om aldaar regelmatige opgravingen te doen.

Frankrijk. — De jongere Fransche Letterkundigen, die zich de warme voorstanders der Romantische literatuur noemen en sedert eenigen tijd op een onbescheiden toon te velde trekken tegen al wat klassische Letterkunde betreft, met eene overdrevenheid, waarvoor zich de grootste Romantieken in Duitschland steeds gewaakt hebben, toonen zich ten hoogsten verbolgen over de benoeming van den Minister Thiers, als lid der Fransche Akademie, terwijl Cn. Nodier dezelfde onderging was. Zij noemen deze benoeming een letterkundige [illegible], en verkondigen onder anderen aan het publiek, dat het *boek der Tragedie van het huis uit het graf verrezen* en het *tooneel* [illegible] zoo als [illegible] zullen bedreigen. — Als aanleiding tot de kennis van den beschaafden omgang, de Franschen met betrekking tot hier tooneel, aan de aankondiging strekken, van het volgende stuk, door den Tooneldirecteur te *Valenciennes*, *de Toren van Nesle, of de minnaressen van Margaretha van Bourgonje, koningin van Frankrijk* [illegible] historisch-romantisch drama, in [illegible] bedrijven. — Het bevinden zich te *Parijs* eenige *Indianen* [illegible]

eene bijna geheel vernietigde volksstam. De Akademie der wetenschappen heeft eene commissie benoemd, om een beredeneerd onderzoek te doen naar de kenmerken van dit eigenaardig menschenras, naar hunne taal, gebruiken en nationale overleveringen. — De belangrijke Italiaansche handschriften, welke voornamelijk door de krijgstogten van KAREL VIII en LODEWIJK XII in de Boekerij der Koningen van *Frankrijk* zijn gekomen, zullen thans voor 't eerst in het belang der letteren worden aangewend door de zorg van den heer MARSAND. Het werk onder den titel: *Notices et Extraits des manuscrits Italiens de la Bibliothèque du Roi*, zal op de koninklijke drukkerij worden gedrukt, en de Koning heeft de opdragt van hetzelve aangenomen. — Van DELAVIGNES Treurspel, *de kinderen van Eduard*, ziet reeds de derde druk het licht. — De uitgevers van de *Encyclopédie des Gens du monde*, waarvan het eerste deel thans in 't licht is gekomen, verzekeren, dat hun werk geenszins eene vertaling van het Duitsche *Conversations Lexicon*, maar geheel oorspronkelijk is; dat wel is waar uit het Duitsche werk eenige artikels zijn overgenomen, maar deze zelfs eene geheele omwerking hebben ondergaan. Het eerste deel loopt tot aan het woord *Alexander* en bevat 3750 artikels. — Onder de politieke tooneelstukken trekt bijzonder de aandacht de Vaudeville *le camarade de lit*. De held van dit stuk is de tegenwoordige Koning van *Zweden*. Een Fransche veteraan, die sedert 1789 met hem gediend heeft en eenigen tijd zijn slaapkamaraad geweest is, krijgt lust zijnen ouden vriend in *Zweden* op te zoeken, en vindt hem in den omtrek van *Stokholm*. Het tooneel waarin zij elkander erkennen is roerend, en te midden van een levendig gesprek over *Frankrijk* en *Italie* komt de veteraan op de gedachte om zijne oude uniform van 1789 te halen en aan te trekken. De Koning volgt zijn voorbeeld; de beide vrienden gaan aan 't drinken, heffen *de Marseillaise* aan, en de veteraan herkent op den arm des Konings de woorden geprikt: *leve de Republiek*. De gezongene liedjes worden al revolutionairder en in de bedwelming der vrolijkheid beveelt de Koning, op aansporing van den veteraan, aan zijn volk eene onbeperkte vrijheid van drukpers te vergunnen, alle gevangenen wegens staatkundige gevoelens vrij te laten enz. enz. Te vergeefs zijn de tegenwerpingen van den eersten minister van staat; maar als de Koning den volgenden morgen in dezelfde herberg met verbazing het vreugdegejuich van het volk hoort, aan 't welk zoo even de nieuwe ordonnantien waren afgekondigd, krijgt hij berouw, hoort met vreugde van den minister, dat door een kordon gezorgd is tegen de verbreiding der tijding van de uitgevaardigde ordonnantien, maar belooft aan zijnen ouden slaapkamaraad, die met een volle beurs naar *Frankrijk* zal terugkeeren, dat de vrolijk door gebragte dag van gisteren niet zonder vrucht zal zijn voor *Zweden*. Dit alles is met de noodige liefdesintrigues vervrolijkt. De dichter heeft BERNADOTTE in een voordeelig licht gesteld en beschouwt hem als een belangwekkend overblijfsel der Fransche revolutie buitenslands.

ENGELAND. — De Heer FAUCIT SAVEL, heeft een draagbaren Schouwburg uitgevonden, bestaande uit eene tooneel-zaal van gestagen ijzer, welke 800 personen bevatten en op wagens van de eene stad naar de andere vervoerd kan worden. In de afgeloopene maand Junij zoude de uitvinder eene eerste voorstelling geven in zijnen nieuwen Schouwburg. — De Markies van *Westminster* heeft zijn overheerlijk kabinet van oude en nieuwe schilderstukken vrijdags gedurende eene maand voor het publiek opengesteld. — De Boekdrukker CLOVES te *Londen* heeft 19 groote drukpersen in werking, waarmede hij in één uur 33,250 vellen kan drukken. Deze persen worden in beweging gebragt door twee stoomwerktuigen, waarvan de eene de kracht heeft van 5 paarden, de andere van 3.

AZIE. — Het Aziatisch Genootschap te *Calcutta* heeft zich een kostbaar handschrift aangeschaft, hetwelk onlangs in de Bibliotheek van het Brameen-collegie te *Benares* gevonden is. Het wordt geloofd zoowel om deszelfs oudheid, als om den inhoud zeer belangrijk te zijn en behelst eene beschrijving van *Engeland* voor deszelfs verovering door JULIUS CESAR. Het Aziatisch Genootschap zal dit merkwaardig stuk doen vertalen en uitgeven, hetwelk tot nieuwe onderzoekingen in *Engeland* zelf aanleiding kan geven.

NEDERLANDEN. — Onlangs is op het kerkhof *Zuilen* nabij *Breda* een gedenkstuk opgerigt ter nagedachtenis van wijlen den geleerden Natuuronderzoeker NANUYS *van Burgst*. Dit gedenkteeken, in eenigzins groven stijl, als zijnde van gegoten ijzer, maar met zorg bewerkt na eene fraaije teekening van den Heer P. HUYSSENS, Architect te *Breda*, rustende op een zuilstuk van blaauwen steen, is van eene vierkante gedaante met toepasselijke zinnebeelden, als omgekeerde fakkels, zandlooper, vlinder enz. versierd en draagt boven een lijkbus, met treurloof omhangen. Op de voorzijde leest men: *Hier ontwaakt* JAN WOUTER NANUYS, *Heer van Burgst, overleden alhier den XXVII. Mei MDCCCXXXI in den ouderdom van LXVIII jaren en V maanden.* Op de achterzijde ziet men de zinnebeelden der geliefkoosde studien van den overledene, eene lier en boeken, passet en graadboog en onderscheidene physische instrumenten, en daaronder deze regels van den Latijnschen Dichter MARTIAL HOUTUFF:

Quod caput amplexam terras fuit ante columnæ
Jam cohibet spatio cilis arcta brevi.

d. i. naar eene fraaije vertaling van den Heer WAP:

Een handvol kerkhofaard bergt, in zoo eng een kring,
Het hoofd, dat eens 't verband van 't scheppings-al omving.

Op eene der zijwanden staat, ingevolge het verlangen van den overledene, het grafschrift van eén beroemd Engelschman, door den Heer HOUTUFF in de volgende regels overgebragt:

Exegi vidue, dubius, non impius, annos;
Incertus morior, cunctus, at horror abest.
Nil scire est hominis, nectisque errore vagari;
Rerum summe parens, tu miserere mei.

En op de tegenovergestelde zijde de volgende vertaling dezer dichtregelen:

Ik leef in twijfel, maar bestendig vroom gevoel's;
Ik sterf ongeker, maar in 't minste niet bevreesd.
Wat dwalen, dwalen, viel den sterveling ten deel;
Ontferm U, Heer, mijn ziel, die ik U aanbeveel.

— Aan de aandacht onzer taalbeoefenaars wordt aanbevolen een Duitsch werk van H. MANNERT, [illegible] gelijk met eene Fransche vertaling te Frankfort in [illegible] een gezeglijkend etymologisch Woordenboek van alle [illegible] de Nederlandsche, ten bewijze [illegible] prijs van dit werk, waarvan de verdiensten [illegible] maar 't welk veel belangrijks belooft [illegible] Prinsessen [illegible] 5

Onder de menigvuldige dichtstukken, waarmede onze teruggekeerde verdedigers der Citadel verwelkomd zijn, onderscheidt zich dat van onze dichteres PETRONELLA MOENS (te *Utrecht* bij VAN DER MONDE.) In hetzelve vereenigen zich gevoel en verscheidenheid van gedachten met eenvoudige en echter dichterlijke uitdrukking. Dit laatste valt te meer in het oog, omdat velen onzer hedendaagsche dichters zich al te veel toegeven in het gebruik van gezochte uitdrukkingen en vooral een te groot zwak gekregen hebben voor woord-zamenstellingen, sedert dat BILDERDIJK in sommige dichtsoorten, vooral in zijn *Ondergang der eerste wereld* daarvan een zoo gelukkig gebruik heeft gemaakt. Dit gebrek is onder anderen zigtbaar bij den Heer MARQUIS DE THOUARS, Luit. der 10de afd. inf., die twee dichtstukken heeft uitgegeven (te *Gorinchem* bij NOORDUYN), het eene: *Verwelkoming aan mijne wapenbroeders, bij hunne heugelijke terugkomst in het Vaderland*; het andere, *de Blijmaar voor Oud-Nederland*. Deze blijmaar betreft het voorloopig traktaat, waarbij: *De dwangkunstgreep is opgeheven, Die Hollands hartaar stak naar 't leven*, en waarbij de dichter *in 't scheemrig stergeflonker de voorbóo* ziet *van het eindverdrag*. Niet alleen schept de dichter blijkbaar behagen in uitdrukkingen als deze: *Schroeiend ademhalen, raauwgeslagen striemen, zwartgerooste nachten, aangeschonnen stormen* (!), en in zamenstellingen als *dichtkunstalmagtsvleugelen*, maar ook worden woorden als zamengesteld gebruikt, welke inderdaad twee woorden zijn, als: *'s wereldskerkerboeijen, 's wereldskronkelloop, ontfermingsmeekende* enz. De Heer DE THOUARS, die in de Opdragt zijner *Blijmaar* aan den Ridder TOLLENS, dezen zijnen *hooggeschatten vaderlijken vriend* mag noemen en *de lichtstee* van zijn leven, toont te veel aanleg voor de poëzij te hebben, dan dat het niet te wenschen zou zijn, dat hij dikwijls aan het gezegde van een bevoegd kunstregter der oudheid gedachtig zij: *Decipit exemplar vitiis imitabile.*

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is het navolgende gedrukt en alom verkrijgbaar gesteld:

MAGAZIJN

VOOR

VOLWASSENE MEISJES

VAN MEVR.

LE PRINCE DE BEAUMONT,

OMGEWERKT DOOR

A. B. VAN MEERTEN.

TWEE DEELEN COMPLEET. PRIJS *f* 3,90.

Dit Magazijn, bestemd voor de volwassene, schoone Sexe, bevat een' schat van lessen vol levenswijsheid, alles in afwisselende onderhoudende stijl. Tot eene proeve oordeele men over het volgende: de brave huisvrouw geeft uit haar echtgenoot geluigt van haar: "*Zij vreest den Heere*." Dit, mijne lieve kinderen, is de grond van alles: met God in het oog en God in het hart, met de vreeze des Heeren, kan de vrouw alles; zonder God, alleen in eigene kracht, kan zij niets. O mijne lieve kinderen! gevoelt gij het, bij het allengs klimmen uwer jaren, bij het uitbreiden uwer betrekkingen, bij het vermeerderen der verzoekingen, gevoelt gij het niet, hoe onontbeerlijk u de vreeze Gods is, de Godsdienst die u daartoe voeren moet! Alleen door hare hulp kunt gij uw levenspad rustig bewandelen, alleen door hare hulp tot dat geluk, en die te garaken, die de dichter de deugdzame huisvrouw waardig keurt. "*Haar waarde*, zegt hij, *is hoven die van robijnen*", geen geld, geene edele gesteenten kunnen voor den man in waarde halen, bij eene vrouw van dien stempel. Maar wat spreek ik ook van geld, de nog kostbaarder gaven, schoonheid en bevalligheid verdwijnen, bij de veel edeler, veel kostbaarder geschenken van godsvrucht en deugd, want: "*bevalligheid is bedrog en schoonheid ijdelheid, maar eene vrouw die den Heere vreest verdient geprezen te worden.*"

O Wat kan voor de waarlijk gevoelige, deugdzame, stilgodsdienstig gestemde vrouw zaliger zijn, dan de stille, welgemeende lof, haar door den man van haar hart, door hare dierbare kinderen gegeven, dien lof, door hare kinderen, die zij vrolijk ziet opwassen en tot stand komen, en die gaarne erkennende, dat zij hunne goede opvoeding vooral der moeder te danken hebben; *haar gelukzalig noemen, en hare deugd prijzen.*

Schenke de Algoede u, lieve kinderen! voor zoo verre God u tot den ernstigen huwelijks-stand verordeld mogt hebben, u te gedragen naar dit beeld; en verleene hij u dan eenen echtgenoot die uwe waarde erkent, en met wien gij u reeds in dit leven vermt, voor eene betere toekomst!"

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 5den July.*

	pCt	Hoogste koers.	hoogste koers.	koers 1/1 uur.		pCt	laagste koers.	hoogste koers.	koers 1/1 uur.
NEDERLANDEN.					Cert. dito 1831	5	91	91⅛	91⅛
Werkel. schuld	2½	48 13/16	48 15/16	48 7/8	Obl. te London.	5	95¼		
Dito dito	5	90 1/16	91	90 3/16	Certif. te Hamb.	5			
Uitgestelde dito		1 1/16	1 1/16	1 1/16	Inschrijv. Assig.	0	66 5/16	66⅜	66⅛
Kansbill. dito		22 1/8	22 3/16	22 1/8	Certificat. dito	6	67⅞	68	67⅞
Amort. Syndic.	4½	86 7/8	87 1/4	86 7/8	POLEN.				
Dito dito	4½	70⅜	70⅜	70⅜	Aand. Loot f 300.				
Schatkistbiljett.	5	101⅛	101 1/4	101 1/4	PRUISSEN.				
Oorlogslasten	5	99⅛	99¼		Dito dito R. 50.		93¾	94	
Leening 1831	6	102⅛	102¼		OOSTENRIJK.				
Handel-Maats.	4½	94			Dito dito f 100.				
FRANKRIJK.					Dito dito f 250.	4	100		
Inschr. Grootb.	3	78⅛	78⅛	78⅛	Metaliek	5	92 7/16	92¾	92 7/16
ENGELAND.		«	«	«	Dito Lond. gen.	5			
Dito per 13 Mei.	3	«	«	«	Dito	2½	51	51⅛	
SPANJE.					Oblig. *Goll & C.*	5	95 1/16	95⅛	
Certificat. Amst.	5	68⅜	69 11/16	69⅝	Dito	4			
Dito f 1000	3	45⅛	45⅜		Cert. Stadsb. dit.	2½			
Uitges. 3 pc. Sch.	5	14⅝			WEENEN.				
Oort. Bons. Lond.	5	15⅛			Dito				
NAPELS.					Leening				
Certificat. *L & B*	5				DENEMARKEN.				
Dito *Falc. & C.*	3				Dito *Rothschild.*	5	168	68⅛	68
					GRIEKSCHE.				
		100⅜	100⅜	100⅜	Dito te London.	5	33	37⅛	
	5	100 2/16	100⅜	100⅛					

** Heden beviel, door Gods goedheid van eene *DOCHTER*, MARIA JACOBA VIEWEG, hartelijk geliefde Echtgenoote van

B. VAN HEES.

Ubbergen, den 4den Julij 1833.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Verpachting van Tienden.

De *AGENT* van het DOMEIN te BREDA, *zal*, op de nazoemelde dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van de respective Heeren Burgemeesters publiek Verpachten de Domaniale TIENDEN in het Ressort van het Agentschap *Breda*, als:

Op Maandag den 15den Julij 1833, 's namiddags om 2 ure, ten huize en herberge van *Norbertus van Bekhoven* te Zundert.

De TIENDEN van Zundert en Rijsbergen

Op Woensdag den 17den Julij 1833, 's morgens om 9 ure, ten Gemeentenshuize van Alphen.

De TIENDEN van Alphen en Riel.

Op denzelfden dag, 's middags om 12 ure, ten huize en herberge van *A. N. van Gils*, in de Lelie te Baarle-Nassau.

De TIENDEN van Baarle-Nassau, Ulicoten en Castel.

Op Zaturdag den 20sten Julij 1833, 's namiddags om 2 ure, ten Gemeentenshuize van Gilze.

De TIENDEN van Chaam, Gilze en Reyen.

Op Maandag den 22sten Julij 1833, 's morgens om 9 ure, ten Stadhuize van Breda.

De TIENDEN van Ginneken en Bavel, 's Prinsenhage en Teteringen.

De Konditiën van Verpachting liggen ter lezing ten kantore van den Agent, alwaar ook nadere informatiën te bekomen zijn.

Breda, den 1sten Julij 1833.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

** KERKVOOGDEN en NOTABELEN der Hervormde Gemeente van *Terheyden*, Arrondissement *Breda*, zullen, onder approbatie van het Provinciaal Collegie van Toezigt op de Kerkelijke Administratie bij de Hervormden in *Noord-Braband*, op den 15den Julij aanstaande, des namiddags ten *vier* ure, in de Consistorie-Kamer aldaar, aan den minst inschrijvende publiek Aanbesteden:

Eenen VERNIEUWINGEN en REPARATIEN, aan het *Kerkgebouw* van gemelde Gemeente.

Zullende het Bestek en Conditiën, mitsgaders de technieken, van den 8sten Julij tot den dag der aanbesteding, ter lezing en visie liggen in *den Gouden Leeuw*, bij BADDE, te *Terheyden* voorzeid.

UIT DE HAND TE KOOP.

Een *WOLFABRIEK* voor LABADISTEN en SAIJETTEN-GAREN, met alle daarbij behoorende uitmuntend, geconserveerde HAND-MACHINES, TWIJNMOLEN, WASCHBANK, KEOPTAFEL, BOOMWIELEN en verder toebehooren.

Iemand hierop reflecterende en lust hebbende het nodig onderwijs te plotery en sortering der Wol te ontvangen, zal de gelegenheid bij den tegenwoordigen bezitter kunnen vinden.

Nadere informatiën hieromtrent te bekomen, met *gefrankeerde* brieven, onder letter B, bij de Uitgevers dezer Courant.

** De Notaris BECKERS, residerende te *Tilburg*, zal, voor zijne Principaal den Heere H. P. VAN DER VELDEN, op Woensdag den 10den Julij 1833, 's voormiddags ten 9 ure, aan de Zeepziederij *de Hoop*, te *Tilburg*, op het *Ven*, publiek om *kontant geld* Verkoopen:

Eene aanzienlijke partij van meer dan 200 stuks ledige Eikenhoute OLIE-FUTSEN, van onderscheidene groote en alle van sufficiente Hizeren, Banden voorzien.

ZEGT HET VOORT.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*

Julij 1833.

Van *Middelburg*.			Van *Rotterdam*.		
Dingsdag den	9,	's morg. 4 uur	Maandag den	8½	's morg. 8½ uur
Vrijdag »	12,	» 6 »	Woensdags »	10,	» 10, »
Zondag »	14,	» 8 »	Zaturdag »	13,	» 13, »

** Bij JOH. NOMAN & ZOON, Boekhandelaars te *Zalt-Bommel*, is op heden van de Pers gekomen en alomme verkrijgbaar gesteld:

I. *VERHAAL* van de BELEGERING der CITADEL van ANTWERPEN, *door het Fransche Leger in December 1832*. Voorafgegaan van eene Inleiding, bevattende eene beschouwing van Fortificatiën, aanval en van verdediging, en gevolgd 1°. *Door een breedvoerig uitslaand plan of kaart*

---

der aanvallen. 2°. *Door eene fraaije kaart der Schelde*, en 3°. *Door Bijlagen*, door J. W. T. Voormalig Officier der Genie, uit het Fransch vertaald, met geplaatsdrukte titel en vignet. . . . . 7½ Aª.

II. KAART der SCHELDE, (groot 1 vel schrijf formaat. . . . . - 0,50.

III. P. N. MUIJT, *merkwaardigheden uit de Vaderlandsche Geschiedenis*, met 60 plaatjes. *Derde druk*. Vermeerderd met *de afbeelding en beschrijving van de Heldenmoed van* VAN SPEYK, *den Tiendaagschen Veldtogt* en *het bombardement van het* KASTEEL VAN ANTWERPEN. Zeer geschikt voor prijsjes in de Scholen. . . . . - 0,40.

IV. LEESBOEKJE voor KINDEREN, in 3 Letterscoorten 1ste stukje . . . . . - 0,10.

V. ——— 5 Letterscoorten 2de stukje. . . . . f 0,12½.

VI. J. C. DE WILDE, Cours de Mythologie; destiné à l'usage des écoles Françaises et de l'instruction privée. - 0,50.

** Door den Boekhandelaar F. P. STERK, te *Breda*, is alom verzonden:

1°. BERIGT VAN INTEEKENING op SCHOUWBURGEN van Mr. *W. BILDERDIJK*, met aanteekeningen, door eenige Nederlandsche Geleerden.

2°. BERIGT VAN INTEEKENING op een FRANSCH, NEDERDUITSCH en NEDERDUITSCH-FRANSCH *WOORDENBOEK* van Krijgsmannen, uit te geven onder medewerking van eenige Officieren.

VERKOOPING

EENER AANZIENLIJKE VERZAMELING

VAN

THEOLOGISCHE EN ANDERE BOEKEN,

Op den 15 Julij 1833,

door en ten huize van den Boekhandelaar F. P. STERK, te *Breda*, bijeenverzameld door den WelEerwaarden Heer W. VAN VOLKOM en nagelaten door wijlen den WelEerwaarden Heer A. CHRISTIAANSE, in leven Predikant te *Ginneken* en andere liefhebbers, de Catalogus is à 10 Ct. verkrijgbaar bij den Verkooper, en bij de heeren Gebr. VAN ARUM, Boekhandelaars te *Amsterdam*.

** En souscription chez J. NOORDUYN, éditeur libraire à *Garcum*.

Une nouvelle édition des OEUVRES DE CHARLES PAUL DE KOCK, à 40 cents le volume.

Le Prospectus de cette édition si peu coûteuse des ouvrages d'un écrivain de nos jours, dont les productions spirituelles occupent une première place dans la littérature française, se trouve chez tous les libraires du royaume; où l'on peut souscrire jusqu'à la mi-Août.

** Bij J. H. VAN HETEREN, Boekverkooper te *Amsterdam*, is uitgegeven en alom verzonden:

EENVOUDIG ONDERWIJS in de GEREFORMEERDE LEERE, ten dienste dergenen, die behoefte wenschen af te leggen in de Hervormde Kerk; uitgegeven onder goedkeuring van de Commissie van Toezigt op het Godsdienstig onderwijs der Nederduitsche Hervormde Gemeente te *Amsterdam*. Prijs 10 cents.

A. VAN DER SWAN, *Allereerste Beginselen van de Kennis der Aardrijkskunde*, afgedaald in eenige lessen, gevolgd van de voornaamste merkwaardigheden. *Tweede Druk*. Prijs 10 cents.

** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende nieuw verschenen voortbrengsels verkrijgbaar:

I. Ordonnance pour les exercices et les manœuvres de la Cavalerie, redigée par ordre du Maréchal Soult. 4 vol. Avec figures. . . . . f 5,25.

II. Aide-Mémoire portatif à l'usage des Officiers d'Artillerie. - 4,25.

III. *Hocquart*, petit dictionnaire de la langue française suivant l'Ortographie de l'Académie, contenant tous les mots qui se trouvent dans le Dictionnaire de l'Académie, et un nombre considérable de mots qu'on n'y trouve pas, avec la prononciation lorsqu'elle est irrégulière. 5e édition. . . . - 2,50.

IV. *P. A. Boiste*, Dictionnaire de poche de la langue française. 6e édition. . . . . - 1,80.

V. *Ch. Paul de Kock*, un bon enfant. 4 vol. . . . - 4,00.

VI. ——— la bulle de Savon, ou Choix de Chansons. 1 vol. . . . . - 1,00.

VII. ——— Oeuvres Complètes, chaque volume. - 1,00.

VIII. *Béranger*, Chansons Nouvelles et Dernières. . . . - 0,60.

IX. *Victor Hugo*, Lucrèce Borgia, Drame. . . . - 0,60.

X. ——— le Roi s'amuse, ——— . . . - 0,60.

XI. Jaarboek voor de Kunsten der Nijverheid Belastingen, in- en uitgaande Regten en Accijnsen in Nederland. Eerste jaargang 1833. . . . . - 1,25.

De bovenstaanden is volgende en zich zal bevinden bij de f 1,25 per Maand.

Te BREDA, bij BROESE en COMP., Boekhandelaars en Boekverkoopers.